Risicoparagraaf

Augustus, september en oktober 2026

Inleiding
Volgens het "Risicomanagementbeleid Provincie Zeeland' worden projectrisico's verantwoord in de voortgangsrapportages grote projecten die aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten worden verstrekt.

Tegelijkertijd met de voortgangsrapportages wordt ook informatie verstrekt over de ontwikkeling van het provinciaal risicoprofiel en daarmee ook over andere provinciale risico's.

Risico's
In het risicoprofiel van Zeeland zijn alle risico's waaraan onze Provincie wordt blootgesteld opgenomen. Een aantal van deze risico's heeft tevens een relatie met (voormalige) grote projecten. In onderstaand overzicht staan de risico's op volgorde van invloed. Het gaat om risico's met betrekking tot onderstaande onderwerpen zoals opgenomen in tabel 1:

Tabel 1 risico's en klassen:

Positie	Risico omschrijving	Kansklasse	kansinschatting dat risico zich voordoet	Maximale impact x € 1,0 miljoen
1	Project Zanddijk	3	31% - 50%	8,9
2	Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST	3	31% - 50%	10,0
3	Nadeelcompensatie Traverse Kapellebrug	3	31% - 50%	1,5
4	Controle POP-3 en overige Europese projecten	2	10% - 30%	1,6
5	Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder	2	10% - 30%	3,3
6	Tekort in Faunafonds	3	31% - 50%	1,0
7	Westerschelde Ferry	1	< 10%	4,7
8	Cybercrime	2	10% - 30%	2,0
9	Busconcessie PZ-EBS	1	< 10%	8,0
10	Garantstelling ZB	1	< 10%	0,8
11	Wijziging licentiestructuur	2	10% - 30%	0,2

*Indien een risico uit deelrisico's bestaat wordt het gewogen gemiddelde van de kans berekend.

De maximale impact betekent de inschatting van de maximale financiële gevolgen van het risico door de inhoudelijk deskundige.
De risico's met betrekking tot project Zanddijk en Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST bepalen het grootste deel (71,8%) van het risicoprofiel van de provincie.

Het risico **"Nadeelcompensatie Traverse Kapellebrug"** is licht in omvang gestegen. De overige risico's zijn gelijk gebleven ten opzichte van de vorige kwartaalrapportage.

Project Zanddijk
Op 16 december 2022 hebben Provinciale Staten een krediet voor project Zanddijk verstrekt van € 68 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op de kostennotitie van RHDHV van 28 oktober 2022 en de aanpassingen hierop, zoals opgenomen in het statenvoorstel kredietaanvraag en definitief ontwerp.

In het projectkrediet is op basis van een risicodossier een risicoreserve opgenomen. De raming waarop het krediet is bepaald, heeft een bandbreedte van 15%. Deze bandbreedte hangt samen met de detaillering van berekeningen, zoals de hoeveelheid aan materiaal dat nodig is om de bouw te realiseren. Het kan voorkomen dat de werkelijk benodigde hoeveelheden en prijzen hoger zijn dan hetgeen is opgenomen in de raming voor het projectkrediet. Er is daardoor een risico op het ontoereikend zijn van het projectkrediet. Daarnaast is er bij een infrastructuurproject, naast het optreden van risico's die leiden tot budgetoverschrijding ook het risico op een langere doorlooptijd van de planning aanwezig. Beide risico's zijn opgenomen in het risicoprofiel van de Provincie. Het risico op een langere doorlooptijd heeft zich nu voorgedaan, daarom wordt er een scopewijziging aan Provinciale Staten voorgelegd waarin ingegaan wordt op de gevolgen voor de duur van het project en het benodigde budget.

Beheersmaatregelen:
Door de verdere uitwerking en aanbesteding van het project wordt de bandbreedte op de raming kleiner en zal het risico afnemen.

Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST
Tijdens de reparatie van de Oostbuis van de Westerscheldetunnel, die op 11 januari 2027 begint en vier maanden gaat duren, kan er 50 tot 80% minder verkeer door de Westerscheldetunnel. Er wordt een Verkeersbesluit genomen om te garanderen dat er ruimte is voor noodzakelijk verkeer. Door goed te plannen en slim te spreiden ontstaat ruimte voor overige passages. Het openbaar vervoer wordt een betrouwbaar alternatief voor wie geen toegangsbewijs krijgt voor de tunnel. Voor schade groter dan het normale maatschappelijke risico of bedrijfsrisico kan worden gekozen nadeelcompensatie te claimen. Hiervoor geldt de provinciale verordening nadeelcompensatie. Omdat het gedurende de uitwerking moeilijk te voorzien is in welke gevallen nadeel boven normaal maatschappelijk risico of bedrijfsrisico uit kan komen, is hiervoor een risico-inschatting gemaakt.

Benodigde risicobuffer
Op basis van de risicogegevens wordt door middel van een risicosimulatie de benodigde risicobuffer berekend. Dit is de buffer die nodig is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Deze simulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag in de "worst case" ongewenst en onnodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Bij de berekening van de risicosimulatie gaan we uit van het door Provinciale Staten vastgestelde zekerheidspercentage van 90%. Uit de risicosimulatie volgt dat met 90% zekerheid kan worden gesteld dat alle risico's zijn afgedekt met een bedrag van € 10,8 miljoen. Dit betreft een toename van € 0,1 miljoen ten opzichte van vorige rapportage.

Beschikbare risicobuffer
De beschikbare risicobuffer bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's in financiële zin af te dekken.

	(bedragen x € 1 miljoen)
Beschikbare risicobuffer	
Algemene reserve (laagste stand 2026-2030)	20,0
*Vrij aanwendbare bestemmingsreserve	0,0
Ruimte meerjarenbegroting	4,7
Totaal	**24,7**

In bovenstaande opstelling is uitgegaan van de standen na verwerking van de Najaarsnota 2026.

* De ontvangen middelen ZEH zijn toegevoegd aan de reserve ZEH. Hoewel deze reserve nog geen bestemming heeft, heeft Provinciale Staten een kader vastgesteld waarin is opgenomen dat de

middelen in deze reserve (meerjarig) uitgezet worden voor het genereren van rendement. Deze middelen zijn inmiddels ook meerjarig uitgezet bij gemeenten en waterschappen, waardoor deze middelen niet direct inzetbaar zijn voor andere doelen.

De vrije belastingcapaciteit motorrijtuigenbelasting maakt geen onderdeel uit van de beschikbare risicobuffer. Hoewel deze ruimte niet meer wordt meegenomen in de beschikbare buffer, kunnen Provinciale Staten deze ruimte wel inzetten, jaarlijks per 1 januari. De opcenten gedurende het jaar aanpassen kan niet. De vrije belastingcapaciteit MRB bedraagt op dit moment € 37,9 miljoen per jaar.

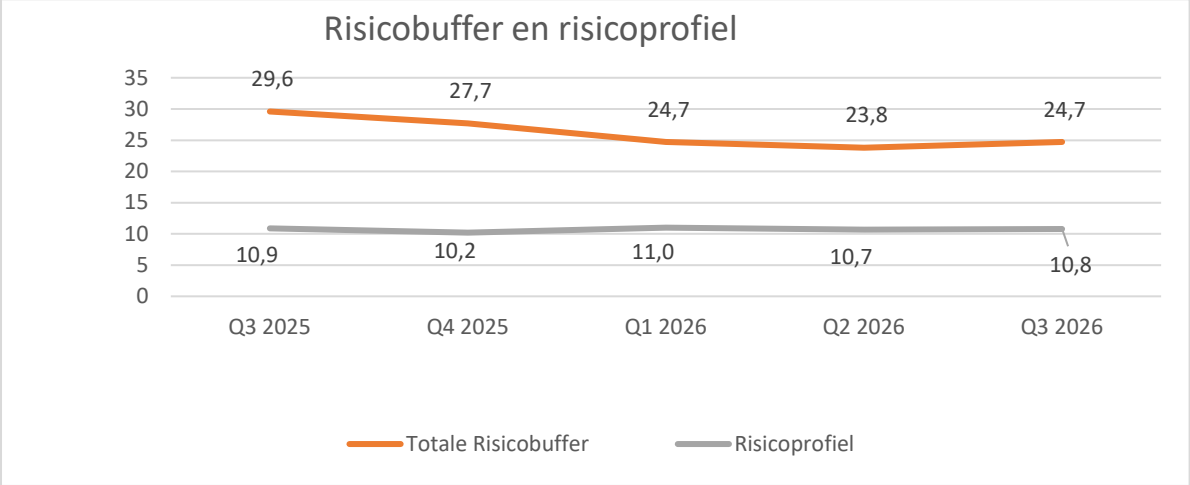
Ratio weerstandsvermogen

Op basis van de ratio weerstandsvermogen wordt bepaald of het weerstandsvermogen van de provincie toereikend is bij het huidige risicoprofiel. Via het risicomanagementbeleid hebben Provinciale Staten een ondergrens voor de ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld van 1,2. Dit valt in de klasse voldoende.

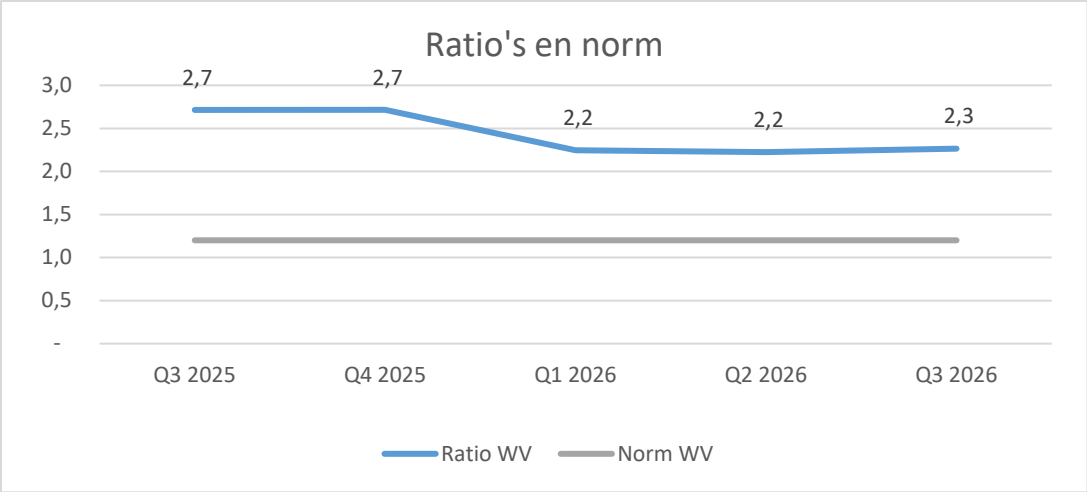
$$\textit{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\textit{Beschikbare risicobuffer}}{\textit{Benodigde risicobuffer}} = \frac{24,7}{10,8} = 2,3$$

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de provincie is afhankelijk van meerdere factoren en wijzigt daardoor voortdurend. De ontwikkeling van het provinciaal weerstandsvermogen ziet er als volgt uit.

De beschikbare risicobuffer is ten opzichte van de 2e kwartaalrapportage gestegen en wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de budgettaire ruimte. Het risicoprofiel is ook gestegen ten opzichte van de 2e kwartaalrapportage. Als het risicoprofiel stijgt en de beschikbare risicobuffer stijgt nagenoeg evenredig mee dan betekent dit dat de ratio weerstandsvermogen ongeveer gelijk blijft. De ratio is gewaardeerd als uitstekend.

Bevindingen kernteam 3e kwartaalrapportage risico's 2026

In het risicomanagementbeleid Provincie Zeeland 2025 is opgenomen dat het kernteam vaststelt dat alle risicokaarten per kwartaalrapportage actueel/geactualiseerd zijn. Daarom wordt periodiek aan alle budgethouders binnen de Provincie gevraagd om hun risico's te inventariseren en de bestaande risico's te actualiseren. Bij de grote projecten heeft de projectbeheerser de taak er op toe te zien dat de risicokaart actueel is. De bijgevoegde risico rapportage is tot stand gekomen op basis van de resultaten van deze uitvraag. Het versterken van het risicobewustzijn binnen onze organisatie is een continu proces.

Geconstateerd is dat alle kaarten afgelopen periode inhoudelijk en financieel geactualiseerd zijn door de inhoudelijk deskundigen.

Tabel 2: actualisatiedata risicokaarten

Risicokaart Naris	Positie	Risico omschrijving	Kans klasse	Kans in procenten	Maximale impact x € 1,0 miljoen	laatst geactualiseerd
R648, R720	1	Project Zanddijk	3	31% - 50%	8,9	24-8-2026
R1025	2	Nadeelcompensatie verkeersbesluit WST	3	31% - 50%	10,0	6-8-2026
R1088	3	Nadeelcompensatie Traverse Kapellebrug	3	31% - 50%	1,5	2-9-2026
R822, R143, R28	4	Controle POP-3 en overige Europese projecten	2	10% - 30%	1,6	17-7-2026
R31	5	Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder	2	10% - 30%	3,3	24-8-2026
R30	6	Tekort in Faunafonds	3	31% - 50%	1,0	24-8-2026
R475	7	Westerschelde Ferry	1	< 10%	4,7	23-6-2026
R982	8	Cybercrime	2	10% - 30%	2,0	20-8-2026
R926, R927	9	Busconcessie PZ-EBS	1	< 10%	8,0	19-8-2026
R121	10	Garantstelling ZB	1	< 10%	0,8	17-7-2026
R33	11	Wijziging licentiestructuur	2	10% - 30%	0,2	20-8-2026
				Totaal*	**42,0**	

Aan de hand van de financiële impact in combinatie met de risico-inschatting wordt een zogenaamde Monte-Carlosimulatie gedraaid. Uit deze simulatie volgt de benodigde risicobuffer van € 10,8 miljoen.

21-10-2026

Het kernteam risicomanagement